

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ประจำปี ๒๕๖๗

องค์การบริหารส่วนตำบลแพรภนามแดง
อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดความแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหา ทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุก รูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อย กว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายเกิดขึ้น ก็จะเป็นการนเกิดความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีผู้นำ เครื่องมือการประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันการทุจริตล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วน หนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลแพรภนามแดง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อน หน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือหนึ่ง ในการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการ บริหารงาน ละส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เผื่อระวัง เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริต และประพฤติมิชอบได้ ในการนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลแพรภนามแดง จึงจัดทำ การประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับ ผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ประกอบด้วย ผลการประเมินความเสี่ยง การทุจริต ปี ๒๕๖๗ เหตุการณ์ความ เสี่ยงและระดับความเสี่ยง ตลอดจนมาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสินบน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง	๑
๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๑
๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑-๒
๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๒
๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
๗. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	๔
๗.๑ การระบุความเสี่ยง	๕-๗
๗.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๗-๘
๗.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๙
๗.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๑๐
๗.๕ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง	๑๑-๑๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปี ๒๕๖๗ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแพรวพราว อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถลดความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วย ลดความเสี่ยงการทุจริตให้แก่บุคลากรในองค์กร ถือเป็น การป้องกันการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การดำเนินการของ องค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือกรณี ที่พบกับการทุจริตจะช่วยเป็น หลักประกันระดับหนึ่ง ว่า การดำเนินการของ องค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่ ประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็น ความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมา ใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระ อีกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรฐานระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกัน การทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยง ก่อน ปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติ ของการ เฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการ รับรู้และ ยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงาน) เป็นลักษณะ pre – decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็น ลักษณะการ กำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ post – decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร COSO ๒๐๑๓ (Committee of sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อ ปี ๑๙๙๑ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับ ดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในสามารถดำเนินการต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจจะกระทบต่อการควบคุม ภายใน

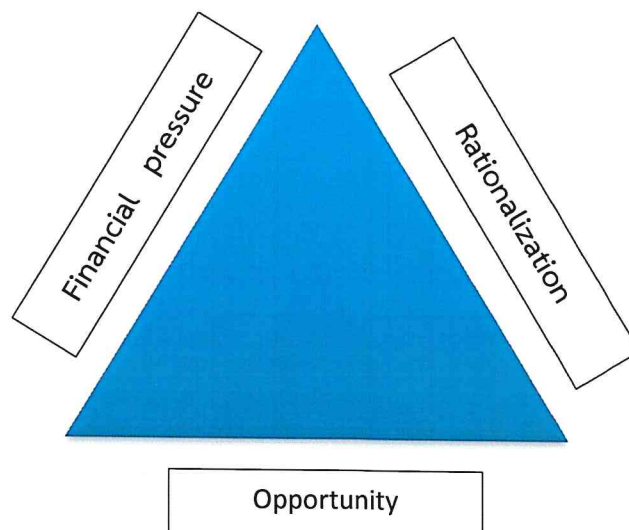
องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในในเวลา และเหมาะสม ทั้งนี้องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กัน มีอยู่จริงและ สามารถนำไปปฏิบัติได้ จึงจะทำให้การคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการกำกับควบคุมภายในมี จุดอ่อน และRationalization หรือ หาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

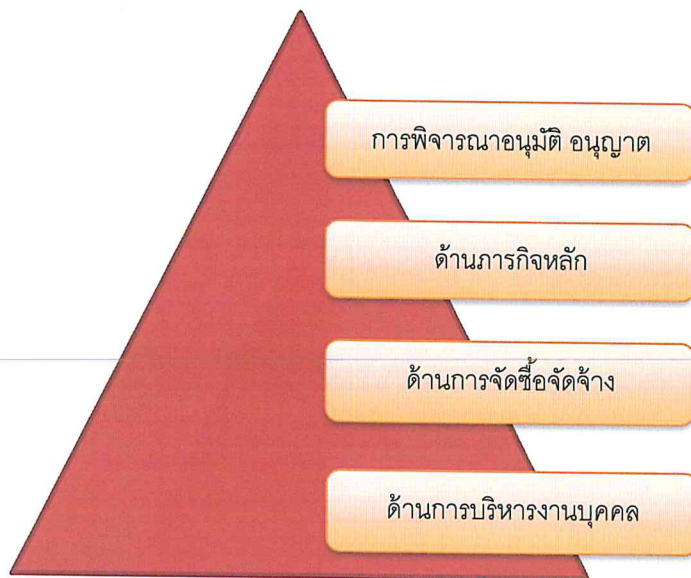
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณา อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของ ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่/การให้บริการตามภารกิจ

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

๕.๔ ความเสี่ยงในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลภาครัฐ

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง

๒. การวิเคราะห์ความเสี่ยง

๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

๕. แผนบริหารความเสี่ยง

๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

๘. การจัดทำรายงานบริหารความเสี่ยง

๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

๗. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

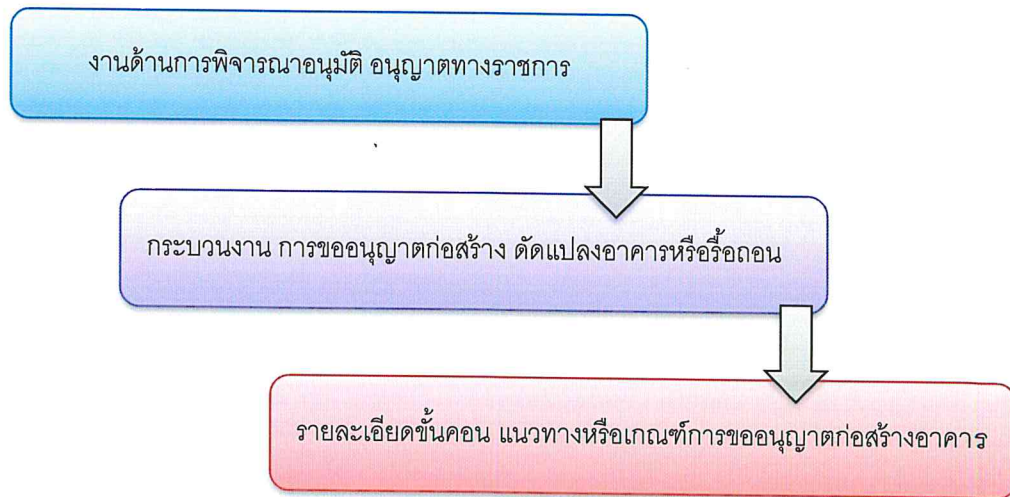
การเตรียมการเพื่อประเมินความเสี่ยง ต้องดำเนินการ ดังนี้

- คัดเลือกกระบวนการงานของประเภทด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิด การทุจริต (มาจาก ๔ ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณา อนุญาต ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและ ความเสี่ยงการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ)

- เลือกงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- เลือกกระบวนการงาน จากที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- เตรียมข้อมูล ขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์การปฏิบัติงาน ของกระบวนการงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๗.๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

การนำข้อมูลที่ได้จากการเตรียมข้อมูล ในส่วนของรายละเอียดและขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในการปฏิบัติงานนี้อาจ ประกอบด้วยกระบวนการย่อย จึงให้ระบุความเสี่ยงโดยอธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงที่เสี่ยง ต่อการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงาน เรื่องที่จะทำการ ประเมิน เนื่องจากในระบบงานการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือความเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการ ป้องกันการทุจริต หรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในระเภทความเสี่ยง ซึ่ง เป็น Known factor และ Unknown factor

Known factor	ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายว่าจะมีโอกาสเกิดขึ้นซ้ำ หรือประวัติมีมานานอยู่แล้ว
Unknown factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

ตารางที่ ๑ ระบุความเสี่ยง(Known factor และ Unknown factor) รายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
		Known factor (รับรู้ที่เคยเกิดมาแล้ว)	Unknown factor (คาดการณ์ว่าอาจต้องเกิด)
ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการพิจารณาอนุญาต พรบ.อำนวยความสะดวกฯ เช่น			
๑	การตรวจสอบเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอ แต่มีการรับเรื่องไว้		√
ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น			
๒	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ /การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ ให้กับคู่สัญญา		√
๓	เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ การใช้รถยนต์ส่วนบุคคล		√
๔	เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือ แกะไขใบสำคัญรับเงิน		√
๕	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง		√
ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เช่น			
๖	เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูล และเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก		√
๗	การจัดโครงการตามยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลแพรทนามแดง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ที่อาจมีการแอบแฝงหรือเกินความจำเป็น ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า		
	๗.๑ กรรมการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนได้ส่วนเสีย		√
	๗.๒ โครงการมีการเอื้อประโยชน์กับพวกพ้อง		√
	๗.๓ การตั้งใจในการจัดทำ TOR ที่มีจุดประสงค์ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง และพวกพ้อง แต่ องค์การเสียประโยชน์ เช่น การลือคสเปค หรือ กากำหนดคุณลักษณะที่ทำให้ต้องให้ต้นทุนเกิน ความจำเป็น แต่ลดคุณภาพวัสดุคุณภาพงาน		√
	๗.๔ ขั้นตอนการตรวจการจ้าง / ตรวจรับพัสดุ		√

ความเสี่ยงการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ เช่น			
๘	๘.๑ กรรมการสรรหาคัดเลือกบุคลากร เข้ามาเป็นพนักงาน อาจมีการเรียก/ รับผลประโยชน์หรือเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องของตนเอง เพื่อรับเข้าทำงาน		✓
	๘.๒ คณะกรรมการสรรหาคัดเลือก หรือ ผู้มีอำนาจอนุมัติ อาจมีการรับสินบน หรือมีความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับ ผู้สมัคร ทำให้ผลการพิจารณาใน กระบวนการสรรหาคัดเลือกได้บุคลากร ที่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่เหมาะสมกับ ตำแหน่งงาน		✓
	๘.๓ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการออกข้อสอบ อาจมีการจัดทำเอกสารเพื่อจำหน่าย แจก หรือกระบวนการอื่นใดที่ก่อให้เกิด ประโยชน์แก่ตนเองและผู้เข้าสอบคัดเลือก		✓

หมายเหตุ : อธิบายรายละเอียด พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริต

- ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายว่าจะมี โอกาสเกิดขึ้นซ้ำ หรือประวัติมีมานานอยู่แล้ว ✓ Known factor

- ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากทรัพยากร ประสิทธิภาพการลงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ✓ Unknown factor

๗.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง การนำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของการทุจริต ของแต่ละ โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต

● สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

● สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในการปฏิบัติงานตามปกติ ควบคุมดูแลได้

● สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากแก่การควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

● สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิด หรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ แสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การตรวจเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอ แต่มีการรับเรื่องไว้		√		
๒	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ /การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ ให้กับคู่สัญญา				√
๓	เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ การใช้รถยนต์ส่วนบุคคล			√	
๔	เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการปลอมแปลงเอกสารการ เบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือ แกะไขใบสำคัญรับ เงิน				√
๕	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและ จงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง			√	
๖	เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูล และเบิกเงิน ราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่า เข้าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก			√	
๗	การจัดโครงการตามยุทธศาสตร์ขององค์การ บริหารส่วนตำบล แพร่กำหนดงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ที่อาจมีการแอบแฝง หรือเกินความ จำเป็น ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า ๗.๑ กรรมการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างมี ส่วนได้ส่วนเสีย ๗.๒ โครงการมีการเอื้อประโยชน์กับพวกพ้อง ๗.๓ การตั้งใจในการจัดทำ TOR ที่มีจุดประสงค์ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง และพวกพ้อง แต่ องค์กรเสียประโยชน์ เช่น การลือคสเปค หรือ กากำหนดคุณลักษณะที่ทำให้ต้องให้ต้นทุนเกิน ความจำเป็น แต่ลดคุณภาพพัสดุ คุณภาพงาน ๗.๔ ขั้นตอนการตรวจการจ้าง / ตรวจรับพัสดุ	√	√ √ √		
๘	๘.๑ กรรมการสรรหาคัดเลือกบุคลากร เข้ามา เป็นพนักงาน อาจมีการเรียกรับ/ รับผลประโยชน์ หรือเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องของตนเอง เพื่อ รับเข้าทำงาน ๘.๒ คณะกรรมการสรรหาคัดเลือก หรือ ผู้มี อำนาจอนุมัติ อาจมีการรับสินบน หรือมี ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับ ผู้ สมัคร ทำให้ผล การพิจารณาใน กระบวนการสรรหาคัดเลือก ได้บุคลากรที่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่เหมาะสมกับ ตำแหน่งงาน ๘.๓ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการออกข้อสอบ อาจมี การจัดทำเอกสารเพื่อจำหน่าย แจก หรือ กระบวนการอื่นใดที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ ตนเองและผู้เข้าสอบคัดเลือก			√ √	

๗.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตระดับสูง จนถึงสูงมาก (สีส้ม กับ สี แดง) จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีค่า ๑ - ๓ ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่ค่า ๑ - ๓ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่าขั้นตอนนั้น เป็น must หมายถึงความจำเป็นสูง ของการเฝ้าระวังการทุจริต ค่าของ must คือ อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่าขั้นตอนนั้น เป็น Should หมายถึงจำเป็นต่ำ ในการเฝ้าระวังการทุจริต ค่าของ Should คือ อยู่ในระดับ ๑

ระดับของความรุนแรงผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้เสีย stakeholder รวมถึงงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครีเอกชน ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับ การเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้ใช้ กลุ่มเป้าหมาย customer/user ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับกระบวนการภายใน internal process หรือ กระทบต่อการเรียนรู้ องค์ความรู้ learning & growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ SCORING ระดับความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความ จำเป็นของ การ ระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความ รุนแรง ของ ผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยง รวมจำเป็น x รุนแรง
๑	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ / การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับ คู่สัญญา	๓	๓	๙
๒	เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือ แกะไขใบสำคัญรับเงิน	๓	๓	๙
๓	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงิน หรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตาม ระเบียบที่ถูกต้อง	๓	๒	๖
๔	เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูล และเบิกเงินราชการตาม สิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	๓	๓	๙
๕	การจัดโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การ บริหารส่วนตำบลแพรภทนามแดง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ที่อาจมีการแอบแฝง หรือเกินความจำเป็น ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า	๒	๒	๔
๖	สรรหาคัดเลือกบุคลากร	๒	๒	๔

๗.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดง ได้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น x รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เพ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึง ผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน และยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การ จัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความ เสี่ยงระดับ ต่ำ	ค่าความ เสี่ยงระดับ ปานกลาง	ค่าความ เสี่ยง ระดับสูง
๑	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ /การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับ คู่สัญญา	พอใช้		√	
๒	เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการปลอมแปลงเอกสาร การเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือ แกะไขใบสำคัญรับเงิน	พอใช้		√	
๓	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงิน หรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและ จงใจไม่ปฏิบัติตาม ระเบียบที่ถูกต้อง	พอใช้		√	
๔	เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูล และเบิกเงิน ราชการตาม สิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่า เข้าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	พอใช้		√	
๕	การจัดโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การ บริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ที่อาจมีการแอบ แฝง หรือเกินความจำเป็น ทำให้การใช้ จ่าย งบประมาณที่ไม่คุ้มค่า	พอใช้	√		
๖	สรรหาคัดเลือกบุคลากร	พอใช้		√	

การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรม ตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไข ปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไปออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง

- สถานะสีเขียว (ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง) : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม
- สถานะสีเหลือง (เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้) : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันที ตามมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรงน้อยกว่าระดับ ๓
- สถานะสีแดง (เกินกว่าการยอมรับ) : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรม เพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลง ระดับความรุนแรงมากกว่าระดับ ๓

ตารางที่ ๕ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
๑	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ /การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับ คู่สัญญา	กำกับ ดูแลให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ เรื่องการขอรับสินน้ำใจ อย่างเคร่งครัด		√	
๒	เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือแก้ไขใบสำคัญรับเงิน	ชี้แจงและแจ้งเวียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในการเป็นข้าราชการที่ดี ตรวจสอบ กำกับ ดูแล ให้ปฏิบัติตาม ระเบียบการเบิกจ่ายการเงินและการคลัง อย่างเคร่งครัด		√	
๓	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงิน หรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง	แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจากหน่วยงานอื่น หรือกลุ่มอื่นที่มีความรู้ความสามารถ มีพฤติกรรมที่ไม่ส่อการทุจริต กำกับดูแลให้บุคลากรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดซื้อจัดจ้าง		√	
๔	เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูล และเบิกเงินราชการตาม สิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	สร้างความตระหนักในการข้าราชการที่ดี ชี้แจงให้เกิดความเข้าใจในระเบียบและการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่และการประพฤติมิชอบ		√	
๕	การจัดโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กร บริหารส่วนตำบลแพรงหนามแดงประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ที่อาจมีการแอบแฝง หรือเกินความจำเป็น ทำให้การใช้ จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า	ควบคุมกำกับดูแลการใช้จ่ายงบประมาณและการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบ ควบคุม กำกับ ดูแลให้บุคลากรปฏิบัติ ตามแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการ ทุจริต และผลประโยชน์ทับซ้อน	√		
๖	สรรหาคัดเลือกบุคลากร	เข้มงวดเจ้าหน้าที่ในการเรียกรับผลประโยชน์ แต่งตั้งคณะกรรมการ สรรหาคัดเลือกได้บุคลากรที่มี ประสิทธิภาพเหมาะสมกับตำแหน่งงาน		√	

การจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลแพรวพราวนามแดง จึงได้นำผลจากการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๖ ออก ตามสถานะ ๓ สถานะ ซึ่งขั้นตอนที่ ๗ สถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้จะต้องมีกิจกรรม หรือ มาตรการอะไรเพิ่มเติมต่อไป โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบการบริหารความเสี่ยงออกเป็นดังนี้

๑. เกินกว่าการยอมรับ (สถานะสีแดง) ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม
๒. เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ (สถานะสีเหลือง) ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม
๓. ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียว)

ตารางที่ ๖ จัดทำระบบความเสี่ยง

๑. (สถานะสีแดง) เกินกว่าการยอมรับ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีแดง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
-	-

๒. (สถานะสีเหลือง) เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเหลือง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจ รับพัสดุ มีการรับเงินหรือ ผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง และจงใจไม่ ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง	- กำกับ ติดตาม ให้ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีความรู้และความเข้าใจใน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ พรบ.พัสดุ และระเบียบราชการอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้อง - ส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้ปฏิบัติตามระเบียบฯ โดยเคร่งครัด
มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับ คู่สัญญา	- กำกับ ติดตาม และให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามแผนการป้องกันการทุจริต - อบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับระเบียบพัสดุ และการบริหาร สัญญา
เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการปลอมแปลง เอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอม ลายมือ แก้ไขใบสำคัญรับเงิน	- ให้ผู้บังคับบัญชา กำกับ ดูแล และติดตามการเบิกจ่ายอย่างเคร่งครัด และเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง - ส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตาม มาตรการและ แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูล และ เบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	- ชักซ้อมและทำความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่ที่มีความเข้าใจในการเบิก จ่ายเงินตามระเบียบที่ถูกต้อง - ส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตาม มาตรการ ป้องกันและปราบปรามทุจริต
กรรมการสรรหาคัดเลือกบุคลากร เข้ามาเป็นพนักงาน อาจมีการเรียกรับผลประโยชน์ คณะกรรมการสรรหาคัดเลือก หรือ ผู้มีอำนาจอนุมัติ อาจมีการรับสินบน	- การดำเนินงานทุกขั้นตอนต้องโปร่งใส ตรวจสอบได้ - แต่งตั้งคณะกรรมการจากภายนอกให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ถ่วงดุลอำนาจ

๓. (สถานะสีเขียว) ยังไม่เกิด ให้เฝ้าระวังต่อเนื่อง

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเขียว)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
การจัดโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแพรภนามแดง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ที่อาจมีการแอบแฝง หรือเกินความจำเป็น ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหาร กำกับ ติดตามใช้จ่ายงบประมาณและให้รายงานผลการ ดำเนินการให้ผู้บริหารทราบเป็นระยะ - ดำเนินการกิจกรรมทุกครั้งต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ

การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลแพรภนามแดง ได้จัดทำรายงานสรุปให้เห็นในภาพรวม ว่ามีผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามขั้นตอนที่ ๗ มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ (สี) สถานะความเสี่ยงสีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ สีเหลือง หมายถึง สถานะความเสี่ยงระดับปานกลาง สีแดง หมายถึง สถานะความเสี่ยง ระดับสูงมาก เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล ดังนี้

ตารางที่ ๗ ตารางการบริหารความเสี่ยง

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
	เขียว	เหลือง	แดง
๑	การจัดโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแพรภนามแดง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗	-	-
๒	-	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจ รับพัสดุ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง	-
๓	-	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับ คู่สัญญา	-
๔	-	เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือ แก้วไขใบสำคัญรับเงิน	-
๕	-	เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูล และเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	-
๖	-	กรรมการสรรหาคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นพนักงาน อาจมีการเรียกรับผลประโยชน์ ฯ	-

